dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część CLXIII.

wydana i rozesłana

w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 31. Grudnia 1850, w wydaniu niniejszem dwujęzykowem: 8. Października 1851.

475.

SPIS

przywilejów wyłącznych, przez ministeryum handlu pod dniem 16. Września 1850 nadanych:

Salomonowi i Jonaszowi Strakosch pod firmą: Salomon Strakosch i syńkrajowemu uprawnionemu fabrykantowi towarów welnianych w Butschowitz, zamieszkałemu w Bernie (pod N. 53), na wynalazek nowego gatunku płomienistego koloru przędzy do wyrabiania nowych materyj na owijacze; na lat dwa; L. 5860-H. — O dochowanie tajemnicy proszono.

So

Q.L

ley

fee

ne

n.

a,

th:

Angielowi Milesi, inżynierowi przy c. k. kolei żelaznej lombardzko-weneckiej zamieszkałemu w Weronie, na poprawę w maszynach parowych, przez użycie dubelto wej kondenzacyi, za pomocą której para w sposób podwójny, od siebie niezawisły, to jest częścią przez zetknięcie się z zimną powierzchnią metalową częścią przez bezpośrednie zetknięcie się z zimną wodą w tym celu zkondenzowaną (zgęszczoną) zostaje, ażeby wody destylowanej zmieszanej tylko w małej ilości z zwyczajną, do wynagrodzenia nieuchronnej straty potrzebną wodą, użyć do napełniania kotła parowego, na lat pięć; L. 5880-H. — Z publicznych na bezpieczeństwo względów wykonywanio tego przywileju nie stoi nie na przeszkodzie. Otwarte opisanie przywileju, znajduje się w przechowaniu c. k. namiestnikostwa w Wenecyi dla każdego do przejrzenia.

Antoniemu Christofoli, zamieszkałemu w Padwie (contrada di S. Michele) n² wynalazek i odkrycie kamieniastych czworogranów, zestawionych z różnobarwnych, w bardzo twardą pastę włożonych fragmentów (ułomków), które to czworograny uży temi być mogą do wykładania podłogi lub innych celów w domach i kościołach w ten sposób, iż takowe tworzyć mogą różne figury i ozdoby wegle upodobania i w nadzwy czajnej piękności; na rok; L. 5881-H. — O dochowanie tajemnicy proszono.

Józefowi Ziettier, miejskiemu nożownikowi, zamieszkałemu w Wiedniu (w m^{ie}ście N. 1100), na wynalazek nierozpuszczalnego kitu z żywicy i kompozycyi metalo-

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

CLXIII. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 31. Becember 1850, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 8. October 1851.

475.

Verzeichniss

50.

y n.

16-

10-

el+

0.

10

0=

00

80

u

ę

8

l,

^{Uer} von dem Handelsministerium am 16. September 1850 verliehenen ausschliessenden Privilegien.

Dem Salomon und Jonas Strakosch, unter der Firma Salomon Strakosch und Sohn, landesbefugt. Schafwollwaaren-Fabrikant in Butschowitz, wohnhaft zu Brunn (Nr. 53), auf die Erfindung einer neuen Art von flammirtem Streichgarn, zur Verfertigung neuer Wicklerstoffe, auf zwei Jahre; Zahl 5868-II. — Die Geheimhaltung wurde angesucht.

Dem Angelo Milesi, Ingenieur bei der k. k. lombardisch-venetianischen Eisenbahn, wohnhaft zu Verona, auf die Verbesserung bei Dampfmaschinen durch Anwendung einer doppelten Condensation, wodurch der Dampf in zweifacher von einander unabhangiger Weise, nämlich theils durch Berührung mit kalten Metallslächen, theils durch unmittelbare Berührung mit Wasser zu dem Zwecke condensirt werde, um das destillirte Wasser, welches nur mit dem geringen Quantum gewöhnlichen, zum Ersatze des unvermeidlichen Verlustes nothwendigen Wassers vermischt wurde, zum Speisen des Dampfkessels zu verwenden, auf fünf Jahre: Zahl 5880-H. — In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung behndet sich bei der Statthalterei in Venedig zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Dem Antonio Cristofoli, wohnhaft zu Padua (contrada di S. Michele) auf die Entdeckung und Ersindung von steinartigen, aus verschiedenfurbigen in eine sehr seste Paste
gelegten Fragmenten zusammengesetzten Vierecken, die zu Fussööden, so wie zu anderen
wecken in Gebäuden und Kirchen in der Art angewendet werden können, dass sie alle möglichen Figuren und Zierrathen nach Verlangen und von vorzüglicher Schönheit hilden auf
Bin Jahr; Zahl 5881-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht.

Dem Joseph Ziettier, bürgerlicher Messerschmid, wohnhaft in Wien (Stadt Ar. 1100), auf die Erfindung eines im Wasser unauflösbaren Kittes aus Harzen und

2062 476. Spis przywilejów wyłącznych, przez ministeryum handlu pod d. 14. Paździer. 1850. nadanych.

wej do kitowania sztućców stołowych, na lat dwa; L. 5915-H. — O dochowanie taje mnicy proszono.

Ferdynandowi Schlee, miejskiemu slusarzowi, zamieszkałemu we Wiedniu (na Alservorstadzie N. 171), na poprawę we wiasnej konstrukcyi zanku, któreg o żelaznemi do odmykania hakami, wytrychami lub innemi slusarskiemi instrumentami otworz) nie można, lecz jedynie tylko kluczem do zamku należącym, w ręku posiadacza się znaj dującym, który przeto chroni od wkradnięcia się, a przytem tak do wszystkich starych jak nowych drzwi, niemniej też i do kas użytym być może, i oraz się odznacza ładnością i taniością; na lat dwa; L. 5916-H. — O dochowanie tajemnicy proszono.

Karolowi Girardet, c. k. kraj. uprzywilejowanemu fabrykantowi towarów skór rzanych galanteryjnych, zamieszkałemu we Wiedniu (w mieście N. 1100), na wynalazek nowego sposobu przeciągania sznuru przy książkach profesyjnych; ostęplowaniu podlegających; na rok; L. 5917-H.— Otwarte przywileju opisanie znajduje się w przechowaniu c. k. namiestnikostwa niższo-austryackiego dla każdego do przejrzenia.

Edwardowi Leguerney, prowadzącemu przedsiębiorstwo niemieckiego zakładu oświecenia gazowego, zamieszkałemu w Gracu i Antoniemn Pauwels, inżynierowi i dyrektorowi francuzkiego zakładu oświecenia gazowego, zamieszkałemu w Paryżu, na wynalazek aparatu zwanego "ko mpenzator gazu" za pomocą ktorego ciśnieniega" zu wgłównem prowadzeniu rur nawet na górzystych miejscach i w razie niejednostaj nego zużycia gazu zupełnie uregulowanem będzie i strata gazu zwyczajnie tak wielka uchyloną zostanie; na lat dwa; L. 5944-H.—O dochowanie tajemnicy proszono. Z publicznych na bezpieczeństwo względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nie na przeszkodzie. Rewers cudzoziemczy przedłożono.

Bruck m.

476. S P I S

przywilejów wyłącznych, przez ministeryum handiu pod d. 14. Października 1850 nadanych:

Michałowi Chiachich, kupcowi we Fiume, obecnie w Wiedniu (w mieście N. 575) na poprawę w wyrabianiu płotna żaglowego, do użycia marynarki, które w użyciu lżej szem i na czas dłuższy jest trwalszem jak zwyczajne płótna żaglowe; na lat dziesięć L. 6234-H. — Otwarte przywileju opisanie, znajduje się w przechowaniu c. k. niż szo-austryackiego namiestnikowstwa dla każdego do przejrzenia.

Józefowi Winds, nadwerkmistrzowi przy kolei żelaznej północnej ces. Ferdynandowej, zamieszkałemu we Wiedniu (Jägerzeil N. 41), na wynalazek i poprawę w przy rządzeniu do smarowania olejem wagonów od kolei żelaznej, przez co podstawy nie tak prędko na końcu zużytemi będą, wagony nie tyle chwianiom podlegają, jak przy dotychczasowej konstrukcyi i daleko lżejszemi się w ruchu stają (zatem daleko więcej siły ciągnącej uskutecznić można), tudzież przy lonach i i odstawach metalowych ani dziesiąta część dotychczasowego zużycia nie zachodzi i daleko mniej smarowidła potrzeba; na rok; L. 6322-H. — Otwarte przywileju opisanie znajduje się w przechowaniu

Dic (

470.

welch nicht auf g

QUEZ

neu-

Die.

hafe

besc

Au

.

av ch

0

10

.

476. Verzeichniss der v. d. Handelsministerium am 14. October 1850 verlieh. ausschl. Privilegien. 2062

tiner Metallcomposition zur Verkittung der Essbestecke, auf zwei Jahre; Zahl 5915-H.

Die Geheimhaltung wurde angesucht.

taje-

1 (173

zne

rzyc

anaj-

rych

dno-

sko-

ala-

anin

rze-

adu

wii

na

ga-

lka lka

pu-

na

1

5)

1

Éş

1-

10

10

18

y

11

-

Dem Ferdinand Schlee, bürgerlicher Schlossermeister, wohnhaft in Wien (Alverborstadt Nr. 171), auf die Verbesserung, bestehend in einem eigens construirten Schlosse, welches durch Sperreisen, Ditriche, und selbst durch das gewöhnliche Schlosser-Sperrzeug nicht eröffnet, sondern nur von dem Besitzer des zu diesem Schlosse gehörigen Schlüssels aufgesperrt werden könne, daher vor jedem Einbruche schütze, überdiess bei allen alten und neuen Thüren und auch bei Cassen anwendbar sei, und sich durch Eleganz und Billigkeit auszeichne, auf zwei Jahre; Zahl 5916-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht

Dem Charles Girardet, k. k. landesbefugter Ledergalanteriewaaren-Fabrikant, wohnhaft zu Wien (Stadt Nr. 1100), auf die Erfindung einer neuen Art, die Schnur bei den der Stämpelung unterliegenden Geschäftsbüchern durchzuziehen, auf Ein Jahr; Zahl 5917-H. — Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Dem Eduard Leguerney, Geschäftsführer der germanischen Gasbeleuchtungs-Anstalt, vohnhaft zu Gratz und Anton Pauwels, Ingenieur und Director der französischen Gasbeleuchtungs-Anstalt, wohnhaft zu Paris, auf die Erfindung eines Apparates "Gas-Compentator". genannt, mittelst dessen der Druck des Gases in der Hauptröhrenleitung selbst bei bergigem Terrain und bei ungleichförmigem Gasverbrauche vollkommen geregelt, und der gewöhnlich vorkommende grosse Gasverlust vermieden werde, auf zwei Jahre; Zahl 5944-H Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor.

Bruck m. p.

cardston was begins wy consuming togo preymile in and the na presentate.

Verzeichniss

der von dem Handelsministerium um 14. October 1850 verliehenen ausschliessenden.

Privilegien.

Dem Michael Chiachich, Handelsmann in Fiume, derzeit in Wien (Stadt Nr. 575)

auf die Verbesserung in der Verfertigung des Segeltuches zum Gebrauche der Marine, welches im Gerauche leichter und für die Dauer fester sei, als die gewöhnlichen Segeltücher, auf zehn Jahre; Zahl 6234-H. — Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Dem Joseph Winds, Oberwerkführer bei der Kaiser Ferdinands-Nordbahn, wohnhaft in Wien (Jägerzeile Nr. 41), auf die Erfindung und Verbesserung in der Vorrichtung zum Schmieren der Eisenbahnwägen mit Oel, wodurch die Layer sich nicht so schnell am Ende abnutzen, die Wägen nicht so viele Schwankungen bekommen, wie bei deren bisherigen Construction, und vielleichter sich bewegen (daher bedeutend mehr Zugkraft erzielt werde), ferner bei den Achsenzapfen und Metall-Lagern nicht der zehnte Theil der bisherigen Abnützung eintrete und auch bedeutend weniger Schmiermateriale erfordert werde, auf Ein Jahr; Zahl 6322-H. — Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. nieder-

c.k. namiestnikostwa nizszo-austryackiego dla każdego do przejrzenia. Z publicznych na bezpieczeństwo względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie. Rewers cudzoziemczy przedłożono.

Jędrzejowi Damsky, zamieszkałemu we Wiedniu (Neubau N. 228), na wynalazek guzików do koszuli, półkoszulków i kamizelek z szkła, które bez uszka do takowych przyszyć można, gdy przeciwnie uszka u guzików szklannych, dotądużywanych, w praniu gorącą wodą łatwo odpadają i przy których zepsucie tej odzieży przez plamy od rdzy lub metalów, ponieważ przymocowanie metalowe nie ma miejsca, zupełnie u chylonem zostaje; na lat trzy; L. 6572-H. — O dochowanie tajemnicy proszono

Franciszkowi Reim, egzaminowanemu mularzowi, zamieszkałemu w Gracu (N. 175), na wynalazek, odkrycie i poprawę w kominkach z powiększonym przeciągiem, który już przez sam ogień bywa utrzymanym; wynalazek ten najlepiej zastosować się daje przy opalaniu drzewem, węglami kamiennemi albo torfem; na lat dwa; L. 6643-H. O dochowanie tajemnicy proszono. Z publicznych względów policyjnych co do budowy i ognia, wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie.

Ignacemu Zuker, czeladnikowi pasamoniczemu, zamieszkałemu w Pradze (N. 62-5) na wynalazek maszyny do wyrabiania guzików jedwabnych, za pomocą której przy obwijaniu guzików wiele bardzo czasu i oraz jedwabiu oszczędzić można, na rok; In 6652-H. O dochowanie tajemnicy proszono.

Wacławowi Schleichert, słusarzowi przy maszynach, zamieszkatemu w Schlatten N. 38, blisko Wiener-Neustadu na wynalazek w wyrabianiu gwoździ do przybijania łat, gwoździ trzcinowych, beczkowych, stolarskich i gontalów z strzępami u główek; na rok; L. 6656-H. — O dochowanie tajemnicy proszono. Z publicznych na bezpieczeństwo względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie.

Franciszkowi Seykotta zamieszkałemu we Wiedniu (na Leopoldstadzie N. 73), na wynalazek w sporządzaniu paramentów kościelnych, przy których bordury i frędzle, zamiast obszywania jedwabiem i nicią, trwale przylepione i drutem przymocowane bywają; na rok; L. 6657-H. — O dochowanie tajemnicy proszone.

Bruck m. p.

I,

manufly or my in the ag sile and the . 477. Law site

Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 14. Października 1850 przedłużające niektóre przywileje

Ministeryum handlu, przemysłu i budowli publicznych postanowiło przedłużyć przywileje następujące:

1. Przywilej Jozefa Artner, miejskiego sitarza w Wiener Neustadzie z d 1 g^o Września 1847, na poprawę w kratach z drutu, na rok czwarty.

2. Przywilej Leopolda Kamauf, fabrykanta materyj drukowanych, w Perchtolsdorf, z d. 27. Września 1849, na poprawę w produkowaniu ekstraktów drzewa farbierskiego, za pomocą aparatu parowego, na rok drugi.

Österreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenker entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor.

h

7-

1-

)-

2,

-

Dem Andreas Damsky, wohnhaft in Wien (Neubau Nr. 228), auf die Ersindung von Hemd-, Chemisetten- und Westenknöpfen aus Glas, welche ohne Ochr an die Kleidungsstücke angenäht werden können, während die Oehre der jetzt gebräuchlichen Glasknöpfe beim Waschen im heissen Wasser leicht wegfallen, und bei denen das Verderben der Kleidungsstücke durch Rost- oder Metallslecken, da keine Metallbefestigung stattfinde, durchaus vermieden werde, auf drei Jahre; Zahl 6572-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht.

Dem Franz Reim, geprüfter Maurermeister, wohnhaft in Gratz (Nr. 175), auf die Ersindung, Entdeckung und Verbesserung von Kaminen mit verschärftem Zuge, welcher durch das Feuer selbst befördert werde; welche Ersindung bei Feuerungen mit Holz, Steinkohlen oder Torf am Zweckentsprechendsten angebracht werden könne, auf zwei Jahre; Zahl 6643-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Bau- und seuerpolizeilichen Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums hein Bedenken entgegen

Dem Ignaz Zuker, Posamentirergeselle, wohnhaft in Prag (Nr. 62-5), auf die Erfindung einer Maschine zur Erzeugung von Seidenknöpfen, wodurch dei dem Aufwinden der
Knöpfe sehr viel Zeit erspart, und in Betreff der Seide die grösste Oekonomie ermöglichet
vorde, auf Ein Jahr; Zahl 6652-II. — Die Geheimnaltung wurde augesucht.

Dem Wenzel Schleichert, Maschinenschloßer, wohnhaft in Schlatten Nr. 38 nächst Wiener Neustadt, auf die Ersindung in der Erzeugung von Latten-, Rohr-, Fass-, Tischlerund Schindelnägeln mit Luppenköpfen, auf Ein Jahr; Zahl 6656-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privileglums kein Bedenken entgegen.

Dem Franz Seykotta, wohnhaft in Wien (Leopoldstadt Nr. 73), auf die Erfindung in der Verfertigung von Kirchenparamenten, wobei die Borten und Fransen, statt wie bisher mit Seide oder Zwirn angenäht, fest aufgeklebt und mittelst Draht befestiget werden, auf Ein Jahr; Zahl 6657-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht.

Bruck m. p.

thinistaryum handlo postanow ibi producty in dalary edg & j. na rok drug i pro). wile augustalist mediantegraph wile august last with the property wile august last the product of the pro

! copelacgo qualenia w l'ominoch weschiego codasjo

ceneral prepried in the mangalenta regularance a presenty was po-

Erlass des Handelsministeriums vom 14. October 1850, womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden:

- 1. Das Privilegium des Joseph Artner, bürgerlicher Siebmachermeister in Wiener Neustadt, vom 1. September 1847, auf eine Verbesserung der Drahtgitter, auf das vierte Jahr:
- 2. das Privilegium des Leopold Kamauf, Druckfabrikant zu Perchtoldsdorf, vom 27. September 1849, auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Farbholz-Extracten mittelst eines Dampfapparates, auf das zweite Jakr;

3. Przywilej Jana Zöchling, maszynisty we Wiedniu, z d. 22. Września 1849, na wynalazek nowych broni palnych, które bardzo prędko się dają nabijać i wystrze lać, na rok drugi.

 4. Przywilej Franciszka Mauczka, cesarskiego urzędnika we Wiedniu, z dnia 28. Czerwca 1847, na wynalazek w przyrządzeniach na obwieszczenia i oznajmienia,

na rok czwarty i piąty.

5. Przywilej Leopolda Köppel, prywatajenta we Wiednic, z d. 20. Październic 1849, na wynalazek mechanicznego narządu do rejestrowania i ogłaszania wszelkich adresów, na rok drugi.

6. Przywilej Jana Jerzego de Angeli, c. k. nadwornego i miejskiego woskarza i handlarza woskiem, zamieszkałego we Wiedniu, z d. 16. Września 1850, na popra

wę we fabrykacyi świec woskowych, na rok jedenasty; nakoniec

7. Przywilej Franciszka Morawetz, dyrektora łazienek zofijnych we Wiedniu z dnia 11. Września 1844, na wynalazek służący przy kąpielach parowycz, na rok siódmy.

Bruck m. p.

18

01/1

all.

hie he

11

* 41

478.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z dnia 15. Października 1850, przedłużające na rok czwaty przywilej Karolowi Rewig nadany, na poprawę w robotach szewskich.

Ministeryum handlu postanowiło przedłużyć na rok dalszy, a to czwarty, przywilej Karola Rewig, nadany na poprawę w robotach szewskich.

Bruck m. p.

479.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z dnia 16. Października 1850, przedłużające na rok drugi przywilej z d. 6. Kwietnia 1820 Augustowi Frey nadażny na wynalazek mechanicznego przyrządu do osiągnienia regularnego przypływu powietrza i zupelnego spalenia w kominach wszelkiego rodzaju.

Ministeryum handlu postanowiło przedłużyć na dalszy ciąg t.j. na rok drugi przywilej Augusta Frey, z d. 6. Kwietnia 1849, na wynalazek mechanicznego przyrządu do osiągnienia regularnego przypływu powietrza i doskonalszego spalenia w kominach wszelkiego gatunku.

Bruck m. p.

480.

SPIS

przywilejów wyłącznych, na dniu 31. Października 1850. przez ministeryum handlu nadanych.

Teodorowi Korneliuszowi Seegers, doktorowi medycyny i chirurgii w Haag, rycerzowi król. niderlandzkiego orderu lwa, zamieszkałemu w Haag, przez Dra Ernesta

- 3. das Privilegium des Johann Zöchling, Maschinist in Wien, vom 22. September 1849, wif die Erfindung neuer Gewehre, welche sehr schnell geladen und abgejeuert werden können, auf das weite Jahr,
- 4. das Privilegium des Franz Mauczka, furstlicher Beamter in Wien, vom 28. Juni 1847, uuf die Erfindung von Vorrichtungen für Ankündigungen und Kundmachungen, auf das vierte und fünfte Jahr;
- das Privilegium des Leopold Koppel, Privatagent in Wien, vom 20. October 1849, auf die Ersindung einer mechanischen Vorrichtung zur Registrirung und Veröffentlichung aller Ganungen Adressen, auf das zweite Jahr;
- 6. das Privilegium des Johann Georg v. Angeli, k. k. Hoj- und bürgerlicher Wachslicher und Wachshändler in Wien, vom 16. Geptember 1840, auf eine Verbesserung in der
  Rezeugung der Wachskerzen, auf das eilfte Jahr; endlich
- 7. das Privilegium des Franz Morawetz, Director des Sophienbades zu Wien, von.
  11. September 1844, auf eine Ersindung an Dampsbädern, auf das siebente Jahr.

Bruck m. p.

478.

Erlass des Handelsministeriums vom 15. October 1850, bomit das dem Carl Rewi g auf eine Verbesserung der Schuhmacherarbeiten verliehene Privilegium auf das vierte Jahr verlängert wird.

Das Ministerium für Handel hat dus dem Carl Rewiy auf eine Verbesserung der Schuhmacherarbeiten verliehene Privilegium auf ein weiteres, nämlich das vierte Jahr 20 verlängern befunden.

Bruck m. p.

479.

Erlass des Handelsministeriums vom 16. October 1850

womit das dem August Frey am 6. April 1849 vertiehene Privilegium auf die Erfindung einer mechanischen Vorrichtung zur Erzielung einer regelmässigen Luftzuttrömung und vollkommenen Verbrennung in Feuerherden jeder Art, auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des August Frey vom 6. April 1849, auf die Erfindung einer mechanischen Vorrichtung zur Erzielung einer regelmässigen Luftzuströmung und vollkommeneren Verbrennung in Feuerherden jeder Art, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p

480.

Verzeichniss

von dem Handelsministerium am 31. October 1850 verliehenen ausschliessenden Privilegien

Dem TheodorCornelius Seegers, Doctor der Medicin und Chirurgie in Haag, Ritter königlich-niederländischen Löwen-Ordens, wohnhaft in Haag durch Doctor Ernst Eulog

CLXIII. (Poln.)

49.

20-

nia

218,

rn.

78

18-

niu

ok

00

h

Euloga Kluger, adwokata nadwornego i sądowego, zamieszkałego we Wiedniu (w mieście N. 1100), na poprawę w konstrukcyi wagonów kolejno-żelaznych, za pomocą których przy wypadkach nieszczęścia, wszystkie nadwerężenia podróżnych uchylone zostaną; na lat pięć; L. 6815-H. - W Anglii poprawa ta już od roku 1848, na lat 14 została upatentowaną. - O dochowanie tajemnicy proszono. Z publicznych na Lezpieczeństwo względów, wykonywaniu tego przywileju nie stoi nie na przeszkodzie. Rewers cudzoziemczy przedłożono.

Janowi Jerzemu Bodmer, czwilnemu inzynierowi z Londynu, zamieszkałemu we Wiedniu (na Wiedeniu N. 264), na poprawę w założeniu kolei żelaznej i w metodzie prowadzenia tego przedsiębiorstwa w związku z budową wierzchnią, stacyami przemiany i stacyami wodnemi, miejscami obrotowemi i z szczególnem uwzględnieniem okolic górzystych, za pomocą której wznoszenia się od 1:20 lokomotywami łatwo mogą być zwalczone i znaczne uproszczenie z wielką oszcządnością w trybie może być osiągnione; na lat trzy; L. 7011-H A. - - O dochowanie tajemnicy proszono. Z publicznych na bew pieczeństwo względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nie na przeszkodzie. Rewers cudzoziemczy przedłożono.

Janowi Jerzemu Bodmer, cywilnemu inżynierowi z Londynu, zamieszkałemu we Wiedniu (na Wiedeniu N. 264), na poprawę w lokomotywach i wagonach, za pomocą której ostatnie latwiejszy ruch otrzymują, latwo w liniach krzywych ida, i więcej ciężaru nosić mogą, pierwsze zaś tak z powodu ciągnącej ich siły, jak i znacznego oszczedzenia w materyałach opałowych, todzież z pow du bezpieczności przy nadzwyczajnych wznoszeniach się i przy liniach krzywych z korzyścią użytemi być moga, albowiem takowe pomimo wielkiej i h długości, jednakże łatwo na miejscach obrotowych o 4 sążniach średnicy obróconemi być mogą, i żadnych krągów obrotowych nie potrzebują; na lat towy L. 7011-H.B.— O dochowanie tajemnicy proszono. Z pub icznych na bezpieczeństwo względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nie na przeszkodzie. Rewers cudzoziemczy przedłożono.

Jaowi Jerzemu Bodmer, cywilnemu inżynierowi z Londynu, zamieszkatemu we Wiedniu (na Wiedeniu N. 264), na poprawą w maszynach parowych krajowych i okrę towych, za pomocą której maszyny te sposobnemi się stają nietylko do Paddle kół, leca także i do prędko bieżących propelleró w. co do ciężkości metalu łatwemi, a co do materyału opałowego oszczędnemi się być okazują, i tylko prowadzenia dla rochomych części maszyny, nie zaś tak zwanych frames, lub mocnych podstaw potrzebują, albowiem para cisnaca swa moc tyłko na korby przenosi, na lat trzy; L. 7011-H. - O dochowanie taje mnicy proszono. Z publicznych na zdrowie względów wykonywaniu tego przywileju nie

stornic na przeszkodzie. Rewers cudzoziemczy przedłożono

Janowi Jerzemu Bodmer, cywilnemu inżynierowi z Londynu, zamieszkałemu we Wiedniu (na Wiedeniu Nr. 264), na poprawę w regulatorze, przez którą regulator w połączeniu z swym narządem ekspanzyjnym (prężliwym) i klapą szyjową, za pomocą prężności w równym biegu utrzymanym zostaje, i ruch swój w czasie przyzwoitym reguluje. tudzież z równą korzyścią z zapadami przy kołach wodnych, turbinach itd. połączonym być może, na którychto ruch takowy równie z taką samą wpływa predkością; na lat trzy: L. 7011-H. — O dochowanie tajemnicy proszono. Z publicznych na bezpieczeństwe względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nie na przeszkodzie. Rewers cudzoziemczy przedłożopo.

Eugieniuszowi de Nagy, zamieszkałemu we Wiedniu (wmiescie N. 276). na poprawę w postępowaniu i w aparatach do sprodukowania i pozyskania tłustych materyl

Kluger, Hof- und Gerichtsadvocat, wonnhaft in Wien (Stadt Iv. 1100), auf die Verbesseung in der Bauart der Eisenbahnwägen, wodurch bei Unglücksfällen alle Verletzungen der
Reisenden vermieden werden, auf fünf Jahre; Zahl 6815-H. — In England ist diese Verbesserung seit 8. März 1848 auf 14 Jahre patentirt. — Die Geheimhaltung wurde angewucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein
Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor.

Dem Johann Georg Bodmer, Cicil-Ingenieur aus London, wohnnaft in Wien (Wieden Nr. 264), auf die Verbesserung der Eisenbahnanluge und der Betriehsmethode im Zusammenhange mit dem Oberbaue, den Wechsel- und Wasserstationen, Kehrplätzen und mit besonderer Berücksichtigung von Gebirgsgegenden, wodurch mit Locomotiven Steigungen on 1:20 mit Sicherheit überwunden werden können, und eine bedeutende Vereinfachung und grosse Oekonomie im Betriebe erzielt werde, auf drei Jahre; Zahl 7011-H. A. — Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdeurevers liegt vor.

Dem Johann Georg Bodmer, Civil-Ingenieur aus London, wohnhaft in Wien (Wieden Nr. 264), auf die Verbesserung an Locomotiven und Bahnwägen, wouurch letztere leicht beweglich seien, leicht in Curven gehen, und eine grosse Tragfähigkeit besitzen, erstere über sowohl hinsichtlich ihres Zugvermögens, als auch wegen bedeutender Oekonomie im Verbrauche von Brennmateriale, sowie wegen ihrer Sicherheit bei ungewöhnlich starken Steigungen und bei Curven mit Vortheil angewendet werden können, indem sie sich ihrer grossen Länge ungeachtet, auf Kehrplätzen von 4 Klaftern Radius umwenden lassen, und keiner Drehscheiben bedürfen, auf drei Jahre; Zahl 7011-H. B. — Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor

Dem Johann Georg Bodmer, Civil-Ingenieur aus London, wohnhaft in Wien (Wieden Nr. 264), auf die Verbesserung der Land- und Schiffs-Dampfmaschinen, wodurch selbe wohl für Paddle-Räder, als für schnell laufende Propellers sich eignen, an Metallgewicht leicht, und rücksichtlich des Brennmateriales ökonomisch seien, nur der Führungen für die beweglichen Theile der Maschine, aber keiner Frames oder starker Gestelle bedürfen, indem der Dampf bloss auf die Kurbeln seinen Druck ausübe, auf drei Johre, Zahl 7011-H. C.— Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor.

Dem Johann Georg Bodmer, Civil-Ingenieur aus London, wohnhaft in Wien (Wieden Nr. 264), auf die Verbesserung eines Kegulators, wodurch derselbe in Verbindung mit seiner Expansions-Einrichtung und einer Drosselklappe die Dampfmaschinen mittelst der Expansion in gleichem Gange erhalte, und ihre Bewegung zur erforderlichen Zeit regulire, dann auch mit gleichem Vortheile mit der Stellfalle von Wasserrädern, Turbinen etc. verbunden werden könne, indem er auf deren Gang eben so schnell einwirke, auf drei Jahre; Zahl 7011-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten sleht der Ausübung dieses Privileyiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor.

Dem Eugen von Nagy, wohnhaft in Wien (Sadt Nr. 276), auf die Verbesserung des Verfahrens und der Apparate zur Bereitung und Gewinnung fetter Körper zum Behuse der

celem produkowania świec, podobnych do świec stearynowych i margarynowych; na rob L. 7176-H.—O dochowanie tajemnicy proszono. Z publicznych na zdrowie względow wykonywaniu tego przywileju nie stoi nie na przeszkodzie, z tem jednak zastrzeżenie ażeby nie miało miejsca zamierzone użycie otrzymanej jako odpadku przy tej fabrykach alkalicznej solucyi mięsa końskiego lub innego ścierwu zamiast krwi do fabrykacy cukru

Karolowi Aleksandrowi Broquette, chemikowi zamieszkałemu w Paryżu (rule neuve St. Nicola St. Martin N. 22), przez Jakuba Franciszka Henryka Hembergedyrektora administracyjnego, zamieszkałego we Wiedniu (w mieście N. 785), na wynad lazek w użyciu farb Orseillijnych przy czystej niemieszanej bawełnie i przy tkaninach złożonych częścią z roślinnych, częścią ze zwierzęcych włókien; na lat pięć; L. 7178-100 dochowanie tajemnicy proszono. Rewers cudzoziemczy przedłożono.

Bruck m. p.

Jan

Bich

beal

Pfo

Si

2001

Fan

uni

Ge

481.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z dnia 4. Listopada 1850.

Ministeryum handlu ogłasza, że z powodu niewykonywania, ustały przywileje jako to:

1. Przywilej Antoniego le Lyon z d. 16. Listopada 1845, na wynalazek sika ki z nieustannym promieniem i z ciśnieniem powietrza:

2. przywilej Karola Marya Pouillet, z d. 3. Grudnia 1846, na wynalazek no

wego systemu konstrukcyi w kolei żelaznej;

3. przywilej Jędrzeja Chiris, z dnia 28. Stycznia 1847, na wynalazek nowego postępowania w pobielaniu cyną sprzętów kuchennych z żelaza lanego i innych tego samego metalu przedmiotów;

4. nakoniec przywilej Hektora Ledry z d. 25. Lutego 1847, na wynalazek ma

szyn i rur do prowadzenia gazu, wody i t. d.

Opisania tych przywilejów znajdują się w c. k. instytucie politechnicznym w przechowaniu dla każdego do przejrzenia.

Bruck m. p.

482.

Spis

przywilejów wyłącznych, przez ministeryum handlu na dniu 10. Listopada 1950 nadanych :

Jakubowi Franciszkowi Hemberger, dyrektorowi aqministracyjnemu, zamieszka łemu w Wiedniu (w mieście N. 785), na wynalazek i poprawę w maszynie, za pomo cą której klepki do heczek wszelkiego rodzaju, tudzież jakiejbądź formy i dymenzyi prodzej i dokładniej jak dotychczas sporządzane być mogą; na lat pięć; L. 7222-H Otwarte przywileju opisanie znajduje się w przechowaniu c. k. namiestnikostwa niższo austryackiego dla każdego do przejrzenia.

Aleksandrowi Andersen, słusarzowi, zamieszkałemu we Wiedniu (na przedm Breitenfeld N. 15). na poprawę w produkowaniu wszelkich żelaznych wiązadeł aufza Erzeugung von Kerzen, welche den Steurin oder Maryarinkerzen ähnlich seien auf Ein Jahr, Zahl 7176-H. - Die Geneimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen, jedoch hat die beabsichtigte Benützung der als Abfall der Fabrikation erhaltenen alkalischen Lösung des Pferdesleisches oder sonstigen Aases statt des Blutes bei aer Zucker fabrikation zu unterbleiben.

Dem Carl Alexander Broquette, Chemiker, wohnhaft in Paris (rue neuve St. Nicola, St. Martin Nr. 22), durch Jacob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Director, wohnhaft in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfinaung in der Anwendung der Orseille-Furben bei ungemischter Baumwolle, und bei theitweise aus vegetabilischen, theilweise aus untmalischen Fusern zusummengesetzten Geweben, auf fünf Jahre; Zahl 7178-H — Die Geheinhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor

Bruck m. z

481.

Erlass des Handelsministeriums vom 4. November 1850,

betreffend die Erlöschung mehrerer Privilegien

Das Ministerium fur Handel hat die Privilegien:

a rok

edów

eniem

kacy

(rve get

Vn8

nach

3-H.

145

10"

gri

- 1. Des Antoine le Lyon vom 16. November 1846, auf die Erfindung einer Spritze mit ununterbrochenem Strahle und mit Luftdruck;
- 2. des Charles Marie Pouillet vom 3. December 1846, auf Erfindung eines neuen Constructions-Systemes der Eisenbahn-Geleise;
- 3. des Andre Chiris vom 28. Jänner 1847, auf Erfindung eines neuen Verfahrens um gusseiserne Küchengeräthe und andere Gegenstände von demselben Metalle zu verzinnen;
- 4. endlich des Hektor Ledru vom 25. Februar 1847, auf Erfindung von Maschinen ad Röhren zur Leitung von Gas, Wasser u. s. w. wegen Nichtausübung für erloschen erklärt.

Die diessfälligen Privilegiumsbeschreibungen befinden sich bei dem k. k. polytechniochen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung

Bruck m. p

482.

Verzeichniss

der von dem Handelsministerium am 10. November 1850 verliehenen ausschliessenden Privilegien.

Dem Jacob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Director, wohnhaft in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Ersindung und Verbesserung einer Maschine, womit die Fassdauben jeder Gattung, Form und Dimension schneller und genauer als bisher versertiget werden können, auf fünf Jahre; Zahl 7222-H. — Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung besindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthatterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Dem Alexander Andersen, Schlosser, wohnhaft in Wien (Breitenfeld Nr. 15), auf die Verbesserung in der Erzeugung aller Arien eiserner Aufsatz- und Chanierbänder, Schlenen,

cowych i szarnirowych, szyn, haków do łóżek itp. za pomocą ktorej przedmioty te prędzej i jednostajniej jak dotychczas sporządzane być mogą; na lat dwa; L. 7341-H.A. O dochowanie tajemnicy proszono.

48

B

un

N

I)

Augustowi Opletal, czeladnikowi kapeluszniczemu, zamieszkałemu we Wiedniu (na Michelbajer-gruncie N. 37), na poprawę we fabrykacyi kapeloszy filcowych, sprężynowych i jedwabnych, przyczem takowe przez użycie sztywności, [lakieru i lipkości, więcej elastyczności, piękności i trwałości otrzymują i mniej kosztują jak dotychczas, na lat dwa; L. 7341-H. H. - O dochowanie tajemnicy proszono.

Karolowi Mayer de Russbach, prywatyzującemu, zamieszkałemu we Wiedniu (w mieście N. 362), na wynalazek i poprawę co do tego, ażeby za pomocą własnego aparatu lub też za pomocą poprawnego używania aparatu, gotującego i ewaporującego na który otrzymali patenta Józef Zachi wr. 1846, tudzież Fischbein i Reich wr. 1849, jak najkorzystniej do wywaporowania płynów użyć niezużytej gorącości maszyn parowych panwi ewaporujących i kotłów parowych opalanych; na rok; L. 7342-H. — O dochowanie tajemnicy proszono. Z publicznych na bezpieczeństwo względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie, jeżeli zachowane będą przytem przepisy, dla użycia maszyn parowych istniejące.

Janowi Jakubowi Steuble, inżynierowi, zamieszkałemu w Wiedniu (na Leopoldstadzie N. 607), na wynalazek i poprawę w maszynie wiercącej i dłótowej, zwanej przez niego maszyny szybko-heblowej, żłobkowej, dłutowej, esowatej i falcowej; na lat dwa, L. 7343-H. — O dochowanie tajemnicy proszono. Z publicznych na bezpieczeństwo względów wykonywaniu tego przywileju nie stoj nic na przeszkodzie. Rewers cudzoziemczy przedłożono.

Fryderykowi Heindörffer, inżynierowi, zamieszkałemu we Wiedniu (na Leopoldsztadzie N. 409), na poprawę we formie satab rusztowych do wszelkich maszyn parowych, przy których użyciu połowy tylko materyału opałowego potrzeba jak przy zwyczajnem urządzeniu, a oprócz tego wszelki rodzaj materyału opałowego z równym prawie skutkiem używanym być może; na rok; L. 7344-H. A. – Z publicznych na bez pieczeństwo względów, wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie. Otwarte przywileju opisanie znajduje się w przechowaniu c. k. namiestnikostwa niż

szo-austryackiego dla każdego do przejrzenia.

Janowi Piotrowi Pawłowi Amberger, inżynierowi i mechanikowi zamieszkałe mu w Paryżu (rue neuve de la Fidelite N. 23), Franciszkowi Józefowi, Hieronimowi Nickles, chemikowi, zamieszkałemu w Paryżu (rue d'enfer Nro 37), i Ludwikowi Edwardowi Konstantynowi Cassal, inżynierowi i mechanikowi, zamieszkalemu w Pary' żu (rue neuve Fidelite N. 23), przez Fryderyka Rödig ar, zamieszkałego we Wiedniu, na wynalazek w użyciu magnetycznej siły attrakcyjnej (przyciągającej) przy kolejach żelaznych, tym końcem, aby w mgnieniu oka i dowolnie pomnożyć na szynach adhezyę (przylegalność) kół pociągu wagonów, a równie wagony w ruch wprowadzić lub zatrzy mać; na rok: L. 7344-H.B.—Otwarte przywileju opisanie znajduje się w przechowaniu c. k. namiestnikostwa nizszo-austryackiego dla każdego do przejrzenia. Z publicznych na bezpieczeństwo względów, wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie. Rewers cudzoziemczy przedłożono.

Bernhardowi Bardametz, miejskiemu handlarzowi drzewa z Preszburga, zamieszkałemu we Wiedniu (Schottenfeld N. 492), na wynalazek nowej metody w szeze492. Verzeichniss der .. d Handelsministerium un. 10. November 1850 verlieh. ausschl. Privilegien. 2067

Bellhaken u. agl. wodurch diese Gegenstände schneller und gleichmässiger als bisher hergewellt werden können auf zwei Jahre; Zah 7341-H. A. — Die Geheimhaltung wurde
angesucht.

re-

A.

nitt

re-

CI,

25%

riu

go

or o

9.

h

ill

1-

ı,

0

Dem August Opietal, Hutmachergeselle, wohnkaft in Wien (Michelbaier-Grund Nr. 37), auf die Verbesserung in der Verfertigung der Filz-, Feder- und Seidenhüte, wobei selbe durch Anwendung von Steife, Glanz und Klebestoff mehr Elektricität, Schönheit und Dauerhaftigkeit erhalten und billiger, als bisher zu stehen kommen, auf zwei Jahre; Zahl 7341-H. B. — Die Geheimhaltung wurde angesucht.

Dem Carl Mayer von Russbuch, Privatier, wohnhaft in Wien (Stadt Nr. 362), auf die Erfindung und Verbesserung mittelst eines eigenen Apparates oder mittelst einer verbesserten Anwendung des im Jahre 1846 patentirten Joseph Zacht schen und des im Jahre 1849 patentirten Fischbein und Reich schen Koch- und Abdampfapparates, die unbenülzte Wärme von Dampfmaschinen, Abdampf- und Kochpfannen und Dampf-Kesselwerungen zur Verdampfung von Flüssigkeiten möglichst vortheilhaft zu verwenden, auf Ein Jahr; Zahl 7342-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen, wenn die für den Gebrauch von Dampfmaschinen bestehenden Vorschriften beobachtet werden.

Dem Johann Jacob Steuble, Ingenieur, wohnhaft in Wien (Leopoldstadt Nr. 607), auf die Erfindung und Verbesserung einer Bohr- und Stemm-Maschine, von ihm "Schnell-, Ilobel-, Nutt-, Stemm-, Karniss- und Falzmaschine" benannt, auf zwei Jahre, Zahl 7343-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor.

Dem Friedrich He in dörffer, Ingenieur, wohnhaft in Wien (Leopoldstadt Nr. 409), auf die Verbesserung in der Form der Roststäbe für Dampfmaschinen jeder Art, bei deren Anwendung nur halb so viel Brensmateriale als bei den gewöhnlichen Einrichtungen erforderlich sei, überdiess jede Gattung Brensmateriale fast mit gleichem Erfolge als Heizmittel gebraucht werden könne, auf Ein Jahr: Zahl 7344-N. A. — In öffentlichen Sicherheitsrücknichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedeuken entgegen. Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Außewahrung.

Dem Jean Pierre Paul Amberger, Ingenieur und Mechaniker, wohnhaft in Paris (rue neuve de la Fidélité Nr. 23), François Josef Jérôme Nickles, Chemiker, wohnhaft in Paris (rue d'enfer Nr. 37) und Louis Edouard Constantin Cassal, Ingenieur und Mechaniker, wohnhaft in Paris (rue neuve de la Fidélité Nr. 23) durch Friedrich Rödiger, wohnhaft in Wien, auf die Erfindung, die magnetische Attractionskraft auf den Eisenbahnen als Mittel zu benützen, um augenblicklich und nach Willkür die Adhäsion der Räder eines Wagenzuges auf den Schienen zu vermehren, und die Waggens in Bewegung zu setzen oder anzuhalten, auf Ein Jahr; Zahl 7344-H B — Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor.

Dem Bernhard Bardametz, bürgerlicher Holzhändler von Pressburg, wohnhaft in Wien (Schottenfeld Nr. 492), auf die Erfindung einer neuen Methode, Brennholz, Weinstöcke und

gólnie oszczędnem transportowaniu drzewa opałowego, winnych macic i innego jakie gobądź drzewa na rzekach, gdzie nie ma w używaniu okrętów; na lat trzy; L. 7344-H. C. — O dochowanie tajemnicy proszono.

Robertowi Weber, slusarzowi przy maszynach, zamieszkałemu we Wiedniu (na Leopoldsztadzie N. 538), na wynalazek magli, za pomocą których maglowanie daleko prędzej i łatwiej uskutecznionem będzie jak dotychczas, a przytem oraz bielizna szczególnie pięknej gładkości osięgnie; na rok; L. 7344-H. D. — O dochowanie tajemnic) proszono. Z publicznych na zdrowie względow wykonywaniu tego przywileju nie stonic na przeszkodzie.

Bruch m. p.

483.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z dnia 13. Listopada 1850, którem się ogłasza, że przez upływ czasu ustał przywilej Bartłomieja Berenzi nadany na wynalazek w preperowaniu szkieł nieprzezroczystych, stużacych za ^{ta}bliczki do pisania.

Ministeryum handlu, przemysłu i budowli publicznych ogłasza, że przez upływ czasu, ustał przywilej z d. 26. Marca 1845, nadany Bartłomiejowi Berenzi z Brescie na wynalazek w przyrządzaniu szkieł nieprzezroczystych na tabliczki do pisania.

Przywileju tego opisanie, znajduje się w przechowaniu w c. k. instytucie politechnicznym, dla każdego do przejrzenia.

Bruck m. p

484.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z dnia 21. Listopada 1850, moca którego się przedłuża na rok drugi przywilej z dnia 15. Listopada 1849, nadany F. D. Klopfer, na wynalazek gaiwano-magnetycznych stosów reumatyzmowych

Ministeryum handlu, przemysłu i budowli publicznych postanowiło przedłużyć na rok drugi przywilej J. D. Klöpfer, mechanika w Hamburgu, nadany pod d. 15. Listopada 1848, na wynalazek stosów galwano-magnetycznych reumatyzmowych.

Bruck m. p

485.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z dnia 21. Listopada 1850, którem się ogłasza, że z powodu niewykonywania, ustały niektóre przywileje.

Następujące przywileje ustały, na mocy niniejszego ogłoszenia, z powodu niewykonywania, a to przywilej

- 1. Alfreda Antoniego Paulina Mallet z d. 8. Lipca 1846, na wynalazek nowego sposobu co do ekstrakcyi produktów ammoniakalicznych;
- 2. Va chon ojca, syna i spółki, z d. 8. Lipca 1846, na wynalazek maszyny do czyszczenia zboża i ziarna nasionowego;

anderes derlei Hols auf Flüssen, wo keine Schiffe gehen können, mit besonderem Kostener*parnisse zu transportiren, auf drei Jahre; Zahl 7344-H. C. — Die Geheimhaltung wurde
angesucht.

Dem Robert Weber, Maschinen-Schlosser, wohnhaft in Wien (Leopoldstadt Nr. 538), auf die Erfindung von Wäschrollen, womit das Mangen der Wäsche mit größerer Schnelligkeit und Leichtigkeit als bisher bewirkt werde, und die Wäsche eine besondere schöne Glätte erhalte, auf Ein Jahr; Zahl 7344-H. D. — Die Geheimhaltung wurde angesucht In affentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen.

Bruck m. p.

483.

Erlass des Handelsministeriums vom 13. November 1850,

bomit dus dem Bortolo Berenzi aus Brescia um 26. März 1845 verliehene Privilegium auf die Erfindung in der Präparirung von matten Gläsern zu Schreibtafeln als durch Zeitablauf erloschen erklärt wird.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat das dem Bortolo Berenzi aus Brescia verliehene Privilegium vom 26. März 1845, auf eine Erfindung in der Präparirung von matten Gläsern zu Schreibtafeln, als durch Zeitablauf erloschen erklärt.

Die diessfällige Originalbeschreibung befindet sich zu Jedermanns Einsicht bei dem k. k. polytechnischen Institute in Aufbewahrung.

Bruck m. p.

484.

Erlass des Handelsministeriums vom 21. November 1850,

womit das dem J. D. Klöpfer am 15. November 1849 verliehene Privilegium auf die Erfindung galvano-magnetischer Rheumalismus-Kellen auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat das Privilegium des J. D. Klöpfer, Mechaniker in Hamburg, vom 15. November 1849, auf die Erfindung guttano-magnetischer Rheumatismus-Ketten, auf die Dauer des zweiten Jahres zu verlangernbefunden.

. Bruck m. p.

485.

Erlass des Handelsministeriums vom 21. November 1850,

Nachstehende Privilegien wegen unterlassener Ausübung als erloschen erklärt werden.

Nachstehende Privilegien sind wegen unterlassener Ausübung als erloschen erklärt worden, und zwar das Privilegium:

- 1. Des Alfred Antoine Paulin Mallet, vom 8. Juli 1846. auf die Erfindung neuer Verfahrungsarten in der Extraction ammoniakalischer Erzeugnisse;
- 2. des Vachon pere, fils et Comp., vom 8. Juli 1846, auf die Erfindung einer Maschine zum Reinigen des Getreides und der Samenkörner;

CLXIII. (Poln.)

e-

I.

18

0.

-

y

10

- 3. Henryka Desplas z dnia 13. Listopada 1846, na wynalazek i poprawę w maszynie do foluszowania sukna;
- 4. Jerzego Pauilhac z d. 28. Listopada 18:6, na wynalazek nowej maszyny służącej do postrzygania sukna, zwanej: tondeuse Pauilhac;
- 5. nakoniec Hilarego Juliana Maingot i Franciszka Ludwika Filipa Monier, Z dnia 19. Lipca 1847, na wynalazek nowej maszyny hidraulicznej.

Opisania tych przywilejów, znajdują się w c. k. instytucie politechnicznym w przechowaniu dla każdego do przejrzenia.

Bruck m. p.

486.

Spis

przywilejów wyłacznych, przez ministeryum handlu pod d. 23. Listopada nadanych:

Ferdynandowi Hell, miejskiemu fabrykantowi instrumentow, zamieszkałemu we Wiedniu (w Leopoldsztadzie N. 538), na wynalazek piszczelu signalizującego z dwo ma piszczałkami modulacyjnemi, który bez sporządzonego na kształt trąby otworu głosu, szczegolniej mocny wydaje znak myśliwski na apel zatrąbiony, i który w dowolnej długości i mocy może być sporządzony; na rok; L. 7427-H. — Otwarte przywileju opisanie znajduje się w przechowaniu c. k. namiestnikostwa niższo-austryackiego dla każdego do przejrzenia.

Aureliuszowi Borzeckiemu, prywatyzującemu, zamieszkałemu w Krakowie przez Fryderyka Krumpel, technika, zamieszkałego we Wiedniu, (na starem Wiedeniu N. 72). na wynalazek maszyny do koszenia, przy której kosa nie rękoma ludzkiemi, lecz za pomocą własnego mechanizmu do koszenia, w ruchu utrzymaną bywa, przez to siły oszczędzić można; na lat dwa; L. 7696-H. — Otwarte przywileju opisanie znajduje się w przechowaniu c. k. namiestnikostwa niższo-austryackiego dla każdego do przejrzenia.

Bernhardowi Badel, bankierowi, zamieszkałemu w Paryżu, przez Dra Wildner Maithstein, adwokata nadwornego i sądowego, zamieszkałego we Wiedniu (w mieście N. 254), na wynalazek nowego postępowania w destylowaniu tłustych materyj; na lat pięć; L. 7697-H.— Otwarte przywileju opisanie znajduje się w przechowaniu c. k. namiestnikostwa niższo-austryackiego dla każdego do przejrzenia. Z publicznych na bezpieczeństwo względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie. Rewers cudzoziemczy przedłożono.

Fryderykowi Wilson, fabrykantowi maszyn, zamieszkałemu w Medyolanie (Contrada S. Vincenzino N. 2341) na poprawę w lokomotywach, w tem zawisłą, iż przez opuszczenie kół na ruchomej osi znajdujących się, część ruchoma maszyny niezawisłą jest od uderzeń i odtrąceń. których przy teraźniejszym systemie lokomotywów uniknąć nie można; tudzież, iż w ten sposób pozyskać można lokomotywy o czterech kołach, przy których albo cztery albo tylko dwa koła do adhezyi przyprowadzić można; dalej w tem, iż uchylonym zostaje tender, ponieważ zasób wodny i opałowy na lokomotywie się znajduje, i że z każdą zmianą, zarazem i adhezya kół u lokomotywu pomnożoną będzie i że lokomotyw przez to lżejszym, a więc do odejścia i zastanowienia, równie jak

- 3. des Henry Desplas, vom 13. November 1846, auf eine Erhndung und Verbesserung der Maschine zum Walken des Tuches;
- 4. des Georges Pauilhac, vom 28. November 1846, auf die Erfindung einer neuen Tuchscheermaschine (tondeuse Pauilhac) genannt;
- 5. endlich des Hilaire Jules Maingot und François Louis Philippe Monier, vom 19. Juli 1847, auf die Ersindung einer neuen hydraulischen Maschine

Die diessfälligen Privilegiumsbeschreibungen wurden unter Einem dem k.k. polytechuischen Institute zur Aufbewahrung zu Jedermanns Einsicht übergeben.

Bruck m. 1.

486.

Verzeichniss

der von dem Handelsministerium am 23. November 1850 verliehenen ausschliessenden Privilegien.

Dem Ferdinand Hell, bürgerlicher Instrumentenmacher, wohnhaft in Wien (Leopoldstadt Nr. 538), auf die Ersindung eines Signalrohres mit zwei Modulationepseisen, welches ohne Schallbecher einen ausgezeichnet sturken Jagdruf hervorbringe, und von beliebiger Länge und Stärke angesertiget werden könne, auf Ein Jahr; Zahl 7427-H. — Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung besindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalserei zu Jedermanns Einsicht in Ausbewahrung.

Dem Auselius Borcezki, Privatier, wohnhaft in Krahau, durch Friedrich Krumpel, Techniker, wohnhaft in Wien (alte Wieden Nr. 72), auf die Ersindung einer Mähmaschine, wobei die Sense statt durch Menschenhände durch einen passenden Mechanismus zum Mähen in Bewegung gesetzt, und hiedurch an Krast erspart werde, auf zwei Jahre; Zahl 7696-H.

Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung besindet sich bei der k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Dem Bernhard Badel, Banquier, wohnhaft in Paris, durch Dr. Wildner-Maithwein, Hof- und Gerichtsadvocat, wohnhaft in Wien (Stadt Nr. 254), auf die Ersindung eines eigenen Verfahrens zur Destillirung setter Stoffe, auf fünf Jahre; Zahl 7697 H. — Die offengehaltene Privitegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. — In öffentlichen Sa itätsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Framaenrevers liegt vor.

Dem Friedrich Wilson, Maschinenfabrikant, wohnhaft zu Leeds in England, durch die Gebrüder Sessa di Pietro, Handelsleute, wohnhaft in Mailand (Contrada S. Vincenzino Nr. 2341), auf die Verbesserung an den Locomot ven, welche darin bestehe, dass durch Hinweglassung der an der beweglichen Achse besindlichen Räder der bewegliche Theil der Maschine von dem Stossen und den Wendungen unabhängig gemacht werde, welche bei dem Gegenwärtigen Systeme der Locomotive unvermeidlich sind; ferner, dass man auf diese Weise vierrädrige Locomotive erhalte, wobei alle vier oder nur zwei Räder zur Adhäsion Gebracht werden können; dass der Tender, indem der Wasser- und Heisungs-Vorrath auf dem Locomotive sich besinde, beseitiget, und durch jene Veränderung zugleich die Adhäsion der Räder des Locomotives vermehrt werde, dass dus Locomotiv dessen ungeachtet leichter,

do bieżenia w liniach krzywych zdatniejszym i do obrócenia na stacyach sposobniejszym jest, przez co znacznie się umniejszą koszta krągów obrotowych, a nakoniec, iż osięgnąć można użycia zmiennej ekspanzyi (prężności) pary w jak najwyższym stopniujna lat pięć; L. 7719-H. — O dochowanie tajemnicy proszono. Z publicznych na bezpieczeństwo względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie. Rewers cudzoziemczy przedłożono.

Drowl Antoniemu Zimello, cywilnemu inżynierowi, zamieszkałemu we Vicenża na poprawę w konstrukcyi mostów z drzewa i kamienia; na rok; L. 7720-H.—Otwarte przywileju opisanie znajduje się w przechowaniu c. k. namiestnikostwa we Wenecyi dla każdego do przejrzenia. Z publicznych na bezpieczeństwo względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nie na przeszkodzie.

Bruck m. p.

487.

Rozrzadzenie ministerstwa handlu z d. 29. Listopada 1850, przedtużające niektóre przywileje.

Ministeryum handlu, przemysłu i budowli publicznych postanowiło przedłużyć ^{na} stępujące przywileje:

1. Przywilej Jozefa Hensler we Wiedniu, z d. 22. Września 1846, na wyna-

lazek w produkowaniu mydła z alkaliów i kamienia, na rok piąty.

2. Przywilej Józefa Eggert, fabrykanta guzików we Wiedniu z d. 8. Września 1849, na wynalazek produkowania z bardzo taniej materyi odpadkowej wyciskanych tamburynowych, gładkich lub z deseniem, za pomocą użycia pary, na rok drugi i trzeci

3. Przywilej Karola Leister, miejskiego stolarza we Wiedniu, z dnia 16. Września 1844, na poprawę w produkowaniu wszelkich gatunków podłogi parkietowanej na rok siódmy i ósmy.

4. Przywilej Karoliny Seydel, zamężnej Philapitsch, we Wiedniu, z d. 14 Września 1839, na wynalazek maszyny młocarnej (młockarni), na rok dwunasty.

5. Przywilej Franciazka Bienert, dzierżyciela fabryki w Stubenbach w ^{Cze-}chach, z d. 28. Września 1844, na poprawę w wierzchnich dekach rezonancyj^{nych} (w instrumencie muzycznym), na rok siódmy i ósmy.

6. Przywilej Chrystyana Steinkellner, fabrykanta harmonijek we Wiedniu, ² dnia 3. Listopada 1849, na poprawę w konstrukcyi akordeonu, na rok drugi.

7. Przywilej Krzysztofa Starke, mechanika we Wiedniu, z d. 20. Październ 1849, na wynalazek instrumentu (planimeter zwanego), na rok drugi i trzeci.

8. Przywilej Henryka Lehner-Boltzani, miejskiego złotnika we Wiedniu, z dnia 27. Października 1845, na wynalazek w produkowaniu łańcuszków złotych, srebrnych i bronzowych, na rok szósty.

9. Przywilej Józefa Siegl, chemika w Ottakring blisko Wiednia, z d. 27. Pażdziernika 1845, na wynalazek w produkowaniu nowego gatunku kart dogrania (cedowany Janowi Nepomukowi Siegl, miejskiemu kupcowi w Ołomuńcu dla całej objętości państw c. k. z wyjątkiem głównego i stołecznego miasta Wiednia), na rok szósty.

und dadurch zum Abgehen und Stehenbleiben, so wie zum Laufen in Krümmungen taugticher, und zu den Bewegungen auf den Stationsplätzen geeigneter sei, was nebstdem die Kosten der Herstellung der Drehscheiben bedeutend vermindere, dunn endlich der Gebrauch der veränderlichen Expansion der Dämpfe im höchstmöglichen Grade erzielt werde, auf fünf Jahre; Zahl 7719-H. — Die Geneimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor.

Dem Dr. Anton Zimello, Civil-Ingenieur, wohnhaft in Vicenzu, auf die Verbesserung in der Construction von Brücken aus Holz und Stein, auf Ein Jahr; Zanl 7720-H. — Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. Statthatterei in Venedig zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen

Bruck m. p.

487.

Erlass des Handelsministeriums vom 29. November 1850, womit mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Ministerium für Handel und Gewerbe hat folgende Privilegien zu verlängern besunden:

- 1. Das Privilegium des Joseph Henster, in Wien, vom 22. September 1846, auf die Entdeckung aus Alkalien und Stein eine Seife zu erzeugen, auf das fünfte Juhr.
- 2 Das Privilegium des Joseph Eggert, Knöpffabrikant in Wien, vom 8. October 1849, auf die Ersindung gepresste Tamburin-Knöpfe glatt und dessinirt mittelst Dampsbenutsung aus einem sehr billigen Absallstoffe zu erzeugen, auf das zweite und dritte Jahr.
- 3. Das Privilegium des Carl Leistler, bürgerlicher Tischler, in Wien, vom 18. October 1844, auf eine Verbesserung in der Erzeugung aller Gattungen parquettirter Fussböden, auf das siebente und achte Jahr.
- 4. Das Privilegium der Caroline Seydel, verehlichte Philapitsch, in Wien, von 14. October 1839, auf die Ersindung einer Dreschmaschine, auf das zwölfte Jahr.
- 5. Das Privilegium des Franz Bienert, Fabriksinhaber zu Stubenbach in Böhmen, vom 28. October 1844, auf eine Verbesserung der Resonanzböden, auf das siebente und achte Jahr
- 6. Das Privilegium des Christian Steinkellner, Harmonika-Erzeuger, in Wien.
  **om 3. November 1849, auf eine Verbesserung in der Construction der Accordions, auf das
  **tweite Jahr.
- 7. Das Privilegium des Christoph Starke, Mechaniker in Wien, vom 20. October 1849, auf die Erfindung eines Instrumentes (Planimeter genannt), auf das zweite und dritte Jahr.
- 8. Das Privilegium des Heinrich Lehner-Boltzani, sürgerlicher Goldarbeiter, in Wien, vom 27. October 1845, auf eine Erstndung in der Erzeugung von Gold-, Silber- und Bronze-Ketten, auf das sechste Jahr.
- 9. Das Privilegium des Joseph Siegl, Chemiker in Ottakring bei Wien, vom 27. October 1845, auf eine Erfindung in der Erzeugung einer neuen Art Spielkarten (cedirt an Johann Nepomuk Siegl, bürgerlicher Handelsmann in Olmütz für den ganzen Umfang der k. k. Staaten, mit Ausnahme der Haupt- und Residensstadt Wien), auf das sechste Jahr.

10. Przywilej Sebastyana Forbach, urzędnika górniczego i hutniczego w Rustendorfie blisko Wiednia, z dnia 15 Listopada 1849. na wynalazek, wszelkie jakiebądź naczynia zelazne i inne przedmioty, bez różnicy czy rą falcowane, nitowane, lane, lub roboty wypukłej, oblewać emalią zupełnie od ołowiu wolną, na rok drugi.

11. Przywilej Ferdynauda Beide, fabrykanta towarów ołowianych we Wiedniu, z d. 2. Listopada 1847, na poprawę w angielskich retyrudach nomowych i pokojowych

zapachem nie tchnących, na rok czwarty.

12. Przywilej Wincentego Dall-Aglio, c k. urzędnika kameralnego we Wiedniu z d. 7. Listopada 1845, na wynalazek w konstrukcyć aparatu parowego czyszeza cego i blechującego, na rok szósty.

13. Przywilej Wincentego Franciszka Dall-Aglio, c. k urzędnika kameralnego we Wiedniu i Karola Haferl, miejskiego tapicera we Wiedniu, zd. 3. Listopada

1849, na wynalazek masy do wysuszenia wilgotnych murów, na rok drugi.

14. Przywilej Jakóba Zelzer, miejskiego wystrajacza kapeluszów we Wiedniu, z d. 16. Października 1844, na wynalazek w produkowaniu towarów filcowych wszelkiego rodzaju, za pomocą użycia nowo wynalezionej substancyi, na rok siódmy.

15. Przywilej Fryderyka de Bodmer. cywilnego inżyniera z Paryża, z d. 8. Listopada 1849, na wynalazek cylinerycznej szybkoprasy drukarskiej, na rok drugi; na

koniec

16. Przywilej Karola Zappert. c. k. uprzywilejowanego właściciela fabryki blechowej i apreturowej we Wiedniu i Antoniego Schmid, miejskiego kotlarza we Wiedniu, z d. 28. Października 1844, na wynalazek aparatu do ewaporacyi, na rok siódmy

Bruck m. p

Rus

cia

040

BI

W

91

488.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z dnia 2. Grudnia 1850, którem się przedłuża na rok szósty przywilej z dnia 29. Listopada 1845, nadany ^{Jo-} zefowi Franciszkowi de Patruban, na wynalazek i poprawe w nocnem taczkow^{em} kole poruszającem.

Ministeryum handlu, postanowiło przedłużyć na dalszy ciąg jednego t. j. roku szóstego przywilej Józefa Franciszka de Patruban, c. k. sekretarza ministeryalnego pod d. 29. Grudnia 1845, nadanego na wynalazek i poprawę nośnego koła taczkowego poruszającego.

Bruck m. p.

489.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z dnia 3. Grudnia 1850.

do namiestnikostwa niższo-austryackiego,

którem się obwieszcza, iż Paweł Wilhelm G raf, zrzekł się żądanego dochowania to jemnicy przywilcju z d. 3 Grudnia 1846, nadanego na wynalazek nowej maszy^{nj} podnoszącej.

Paweł Wilhelm Graf, mechanik, zrzekł się ządanego dochowania tajemnicy przywileju z d. 3. Grudnia 1846, nadanego na wynelazek nowej maszyny podnoszącej.

Opisanie tego przywileju, przeseła się więc c. k. namiestnikostwa niższo-austry ackiemu w przechowanie i zarejestrowanie dla każdego do przejrzenia.'

Bruck m. p.

lu-

ie-

12-

TU.

ch

20

3-

ıŀ

]8

U+

ŀ

i

10

y

- 10. Das Privilegium des Sebastian Forbach, Berg- und Eisenwerksbeamter, in Rustendorf bei Wien, vom 15. November 1849, auf die Erfindung alle wie immer genannten eisernen Geschirre und sonstigen Gegenstände, die selben mögen gepfalzt, genietet, gegossen oder getrieben seyn, mit gans bleifreiem Email zu überziehen, auf das zweite Jahr.
- 11. Das Privilegium des Ferdinana Beide, Bleiwaaren-Fabrikant, in Wien, vom ; 2. November 1847, auf eine Verbesserung der geruchlosen englischen Haus- und Zimmer-Retiraden, auf das vierte Jahr.'
- 12. Das Privilegium des Vincenz Dall Agliv, k. k. Cameral-Beamter in Wien. L
  vom 7. November 1845, auf eine Erfindung in der Construction eines Dampf-, Wasch- und
  Bleich-Apparates, auf das sechste Jahr.
- 13. Dux Privilegium des Vincenz Franz Dall-Aglio, k. k. Cameral-Beamter in Wien, und des Carl Haferl, burgerlicher Tapezierer in Wien, vom 3. November 1849, auf die Erfindung einer Masse zum Trockenlegen feuchter Mauerwerke, auf das zweite Jahr
- 14. Das Privilegium des Jacob Zelzer, bürgerlicher Hutstepper in Wien, vom 16. October 1844, auf eine Enideckung in der Erzeugung von Filzwaaren aller Art mittelst Anwendung einer neuersundenen Substanz, auf das siebente Jahr.
- 15. Das Privilegium des Friedrich von Bodmer, Civil-Ingenieur aus Paris, vom 8. November 1849, auf die Erfinduny einer Cylinder-Schnelldruckpresse, auf das zweite Jahr; endlich
- 16. das Privilegium des Carl Zappert, k. k. priv. Bleich- und Appretur-FabriksInhaber in Wien und des Anton Schmid, bürgerticher Kupferschmid in Wien, vom 28.

  October 1844, auf die Erfindung eines Apparates zum Abdampfen, auf das siebente Jahr

  Bruck m. v.

488.

Erlass des Handelsministeriums vom 2. December 1850,

Privilegium auf die Erfindung und Verbesserung eines tragbaren Karren-Triebrades, auf das sechste Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Joseph Franz von Patrubun, k. k. Ministerial-Secretar, vom 29. December 1845, auf die Ersindung und Verbesserung eines tragbaren Karren-Triebrades, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des sechsten Jahres vorlängern befunden.

Rruck m. p.

489.

Erlass des Handelsministeriums vom 3. December 1850,

an die nieder-österreichische Statthalterei,

bomit bekannt gegeben wird, aass Paul Wilhelm Graf auf die Geheimhaltung des ihm am 3. December 1846 verliehenen Privilegiums auf die Erfindung einer neuen Hebmuschine Verzicht geleistet habe.

Paul Wilhelm Graf, Mechaniker, hat auf die Geheimhaltung des ihm am 3. December 1846, auf die Erfindung einer neuen Hebmaschine verliehenen Privilegiums Versicht geleistet.

Die diessfällige Privilegiumsbeschreibung wird demnach der k. k. n. ö. Statthalterei Aufbewahrung und Einregistrirung zu Jedermanns Einsicht übersendet.

490.

Rozrzadzenie ministerstwa handlu z d. 3. Grudnia 1850,

przedłużające na rok czwarty przywilej na wynalazek aparatu do lania świec, nadany pod d. 9. Sierpnia 1847. Antoniemu Lasinsky, a na mocy cesyi z d. 20. Kwietnia 1850 odstąpiony c. k. towarzystwu akcyjnemu do fabrykacyi tak zwanych Milli świec we Wiedniu.

Ministeryum handlu, przemysłu i budowli publicznych, przedłużyło na dalszy ciąg jednego, t. j. roku czwartego, przywilej Antoniego Lasinsky, prywatyzującego we Wiedniu, z dnia 9. Sierpnia 1847, na wynalazek aparatu do lania świec nadany, a drogą cesyi, tuż w zanotowanie wziętej, odstąpiony pod d. 20. Kwietnia 1850 c.k. uprzywilejowanemu towarzystwu akcyjnemu, celem fabrykacyi tak zwanych Milli świec we Wiedniu

Bruck m. p.

491.

Rozrządzenie ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 3. Grudnia 1850,

przedłużające na rok czwarty przywilej Leopolda Jedliczka z dnia 2. Listopada 1847. nadany na wynalazek nowej metody opalania.

Ministeryum handlu postanowiło przedłużyć na dalszy ciąg jednego t. j. roku czwartego przywilej Leopolda Jedliczka, miejskiego komisarza w Znajmie, nadany pod dniem 2. Listopada 1847, na wynalazek nowej metody opalania.

Bruck m. p.

492.

SPIS

przywilejów wyłącznych, przez c. k. ministeryum handlu pod dniem 5. Grudnia 1850 nadanych.

Janowi Rüminele, dyrektorowi przędzalni, fabryki maszyni giserni żelaza, nalezącej Grasmayr i spółce we Frastanz, zamieszkałemu w Franstanz (blisko Feldkirchu w Tyrolu), na poprawę w maszynie do przędzenia bawełny, Carde zwanej, za pomocąktórej takowa cztery razy więcej i w lepszej jakości produkuje, jak dotychczasowe zwyczajne maszyny, przy kosztach o połowę mniejszych; na lat pięć; L. 7925-H. — Otwarte przywileju opisanie znajduje się w przechowaniu c. k. namiestnikostwa w Tyrolu dla każdego do przejrzenia.

Filipowi Haas, c. k. uprzywilejowanemu fabrykantowi materyj wełnianych i bawełnianych, tudzież materyj jedwabnych, zamieszkałemu we Wiedniu (Gumpendorf N. 201), na wynalazek nowego postępowania, przez które łańcuszki dla towarów tkanych daleko taniej, jak to przez modele uskutecznić się dało, opatrzone być mogą rysunkami w dowolnej wielkości i liczbie farb, na lat pięć; L. 8011-H — O dochowanie tajemnicy proszono.

490.

Erlass des Handelsministeriums rom 3. December 1850,

bomit dus dem Anton Lasinsky am v. August 1847 verliehene und durch Cession bom 20. April 1850 an die k. k. Millikerzen-Actien-Gesellschaft in Wien übergegangene Privilegium auf die Erfindung eines Kerzenguss-Apparates auf das vierte Jahr verlängert wird.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat das Privitegium des Anton Lasinsky, Privatier in Wien, vom 9. August 1847, auf die Erfindung eines Kerzenguss-Apparates, welches im Wege der Cession an die k. k. privilegirte Millikerzen-ActienGesellschaft in Wien um 20. April 1850 übergegangen ist, auf die weitere Dauer Eines, d. i. des vierten Jahres verlängert, und die diessfällige Cession in Vormerkung genommen.

Bruck m. p.

491.

Erlass des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 3. December, 1850,

womit das dem Leopold Jedliczka am 2. November 1847 verliehene Privilegium auf die Erfindung einer neuen Heizmethode auf das vierte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Leopold Jedliczka, bürgerlicher Rauchfangkehrermeister in Znaim, am 2 November 1847, auf die Erfindung einer neuen Heizmethode für die weitere Dauer Eines, d. i. des vierten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

devail estabashessen arenn lite nin met 492.

Verzeichniss

der von dem Handelsministerium am 5. December 1850 verliehenen ausschliessenden Privilegien.

Dem Johann Kümmele, Director der Spinnerei, Maschinenwerkstätte una Eisengiesserei von Grasmayr und Comp. in Frastanz, wohnhaft in Frastanz (bei Feldkirch in
Krol), auf die Verbesserung an der Baumwoll-Vorspinnmaschine, Carde genannt, wodurch
diese das Vierfache an Quantität und auch bessere Qualität erzeuge, als die bisher üblichen
Maschinen, und in der Anschaffung um die Hälfte billiger zu stehen kommen, auf fün/Jahre;
Zahl 7925-H. — Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k.
Statthalterei für Ttrol zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung

Dem Philipp Haas, k. k. priv. Schaf- und Baumwoll-, dann Seidenzeug-Fabrikant, wohnhaft in Wien (Gumpendorf Nr. 201), auf die Erfindung eines neuen Verfahrens, wodurch die Ketten für Webe- und Wirkwaaren auf eine weit billigere Weise, als es bisher durch Model möglich war, mit Zeichnungen in beliebiger Grösse und Farbenzahl versehen werden können, auf fünf Jahre; Zahl 8011-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht.

Wilhelmowi Knaust. spólnikowi fabryki i prowadzącemu czynności w c. k. uprzywilej. fabryce sikawek ogniowych i maszyn hidraulicznych, należącej H. L. Friche, wdowie i siostrzencowi, zamieszkałemu we Wiedniu (na Leopoldstadzie Nr. 119), na poprawę w konstrukcyi i zamieszkałemu wentylow przy wszelkich pojedynczo lub komplifikacyą zbudowanych sikawkach ogniowych, stągwiach na wodę, lub maszynach do wyciągania wody, jako też zwyczajnych powpach (wodociągach) studziennych. W ten sposób, iż każdy wentyl osobno z każdej maszyny do pompowania odśrubowanym być może, nie mając potrzeby, ażeby celem wejścia do wentylów, wprzód cała maszyna była rozłożoną; na lat dwa; L. 8012-H. — O dochowanie tajemnicy proszono.

Alfredowi Henrykowi Neville, cywilnemu inżynierowi z Londynu, zamieszkalemu we Wiedniu (w mieście Nr. 785), na wynalazek tak zwanych żelaznych Nevillego nośców, zależący we właściwej konstrykcyi mostów z żelaza prężnego, wodociągów, mostków, mostów obrotowych i pokrycia mostowego, za pomocą którego najkorzy stniejsze użycie metalów, w miarę największej ich siły oporczej, z jak najmniejszem spotrzebowaniem materyałów osiągniętem zostanie, na lat pięć; L. 8013-H. — Otwarte przywileju opisanie znajduje się w przechowaniu c. k. namiestnikostwa niższo-austryackiego dla każdego do przejrzenia. Z publicznych na bezpieczeństwo względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nie na przeszkodzie. Rewers cudzoziemczy przedłożono.

Aleksandrowi Hediard, inżynierowi zamieszkałemu w Paryżu (rue Tainont N. 25) przez Gisperta Kappe, c. k. koncepistę ministeryalnego, zamieszkałego we Wiedniu (Josefstadt Nr. 71), na wynalazek nowego systemu morsko-propulzyjnego, na lat pięc L. 8014-H. – W Anglii wynalazek ten już d. 21. Lutego 1850, na lat 14 został u patentowanz. Otwarte przywileju opisanie znajduje się w przechowaniu c. k. namiestnikostwa niższo-austryackiego dla kazdego do przejrzenia. Z publicznych na bezpieczeństwo względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie. Rewers cudzoziemczy przedłożono.

p. Bruck m, p. Bruck m, p. den Mandelsministerium am 5. Hecember 1850 verliebenen augstifessenden

them Johann stummede, Director . 1894 pinnerei, Marchinenverkstätte und Riben-

Rozrządzenie ministerstwa handlu z dnia 13. Grudnia 1850.

moca którego przedłuża się na rok drugi przywilej na odkrycie i poprawę w produkowaniu tanicgo oleju lampowego z płodów mineralnych i oddzielonych ich części składowych, pod d. 15. Listopada 1840 D-rwi C. L. Hofmanowi nadany, a nastę pnie na własność Gustawa Schmid przeniesiony.

Ministeryum handłu postanowiło przedłużyć na dalszy ciąg jednego t. j. roku drugiego przywilej na wynalazek i poprawę w wyrabianiu taniego oleju lampowego z płodów mineralnych i oddzielonych ich części składowych, pod d. 15. Listopada 1849, C. L. Hofmanowi, Drwi chemii we Wiedniu nadany, a następnie na własność buhaltera prywatnego Gustawa Schmid przeniesiony.

durch . Trosse und Furbengen in beliebiger Grösse und Eurhensahl verneben.

Dem Wilhelm Knaust, Fabriksgesellschafter und Geschäftsleiter der k. k. priv. Feuerspritzen- und Hydraulisch-Maschinenfabrik von H. L. Friches Witwe und Neffe, wohnhaft in Wien (Leopoldstadt Nr. 119), auf die Verbesserung, wonach die Ventile bei allen Gattungen von einfach und complicirt gebauten Feuerlöschspritzen, Wasserzubringern, oder Wasserhebmaschinen und gewähnlichen Brunnenpumpen derart construirt unz angebracht seien, dass jedes Ventil für sich allein aus dem Fumpwerke ausgeschraubt werden könne, ohne die ganze Maschine erst zerlegen zu müssen, um zu den Ventilen zu gelangen, auf zwei Jahre; Zahl 8012-H. — Die Geheimhaltung wurde angesucht

Dem Alfred Heinrich Neville, Civil-Ingenieur aus London, wonnhaft in Wren (Studt Nr. 785), auf die Ersindung (unter dem Namen Neville'sche eiserne Träger bekannt), welche in einer eigenthümlichen Construction der Brücken von Spanneisen, der Viaducte, kleinen Brücken, Drehbrücken und Brücken-Bedeckungen bestehe, wodurch die vortheilhasteste Anwendung der Metalle nach ihrer größten Widerstandskraft bei geringstmöglicher Auswendung von Stoffen erreicht werde, auf fünf Jahre; Zahl 8013-H. — Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung besindet sich bei der k.k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Ausbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor.

Dem Alexander Hediard, Ingenieur, wohnhaft in Paris (rue Taibont Nr. 25), durch Gispert Kuppe, k. k. Ministerial-Concipist, wohnhaft in Wien (Josephstadt Nr. 71), auf die Erfindung eines neuen Seepropulsions-Systemes, auf fünf Jahre; Zahl 8014-H. — In England ist diese Erfindung seit 21. Februar 1850 auf 14 Jahre patentirt. — Die offengehaltene Privilegiumsbeschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheitsrücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor.

Bruck m. p.

493.

Erlass des Handelsministeriums vom 13. December 1850,

womit das dem Dr. C. L. Hofmann am 15. November 1849 verliehene und seitdem in das Eigenthum des Gustav Schmid übergegangene Privilegium auf eine Entdeckung und Verbesserung aus mineratischen Stoffen und deren ausgeschiedenen Bestandtheilen ein wohlfeiles Lampenöl zu erzeugen, auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem C. L. Hofmann, Doctor der Chemie in Wien, am 15. November 1849, auf eine Entdeckung und Verbesserung, aus mineralischen Stoffen und deren ausgeschiedenen Bestandtheilen ein wohlfeiles Lampenöl zu erzeugen, verliehene, und sodann in das Eigenthum des Privatbuchhalters Gustav Schmid übergegangene Privilegium auf die weitere Dauer Eines, d. i des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

494.

Rozrządzenie ministerstwa handlu z dnia 13. Grudnia 1850, ktorem się przedłuża na rok drugi przywilej na wynalazek i poprawe w płynnym roślinnym kleju, zwanym "klej butelkowy" pod d. 24. Listopada 1849 Karolowi Wiethe nadany, a następnie na własność Jana Wiethe przeniesiony.

Ministeryum handlu postanowiło przedłużyć na dalszy ciąg jednego, t. j. roku drugiego przywilej na wynalazek i poprawę w płynnym zwierzęco-roślinnym kleju, zwanym "klejem butelkowym" pod d. 24. Listopada 1849 Karolowi Wiethe, chemikowi we Wiedniu nadany, a następnie na mocy addykcyi spadku przez wiedeński sak krajowy pod d. 27. Września 1850, na własność Jana Wiethe, nauczyciela muzyki we Wiedniu przeniesiony.

Bruck m. p.

The film stry Br. C. L. Rujmann and L. Verender 1842 rerliebene und seitdem Leigenburg der Confedent der Englischen der Confedent der Streetstern auf eine Beldeckung und der Streetstern ausgeschiedene. Der landheiten ein erfolgen der Streetstern erfallen erfähreiten ein der sweite Inden erfährer wird.

Das Handelsministeren and das de a C. L. Hofmann, Doctor der Chemie in Witn.

25. Vagender 18-30 auf de la declare de la chemicana, aus mineralisches Soffen responsiescher Sechnische Schriften de la der Schriften de la der Schriften des Friedrichtsche Schriften des Schriften des Friedrichtsche Friedrichtsche Schriften des Friedrichtsche Friedrichtsc

auf die mertere Honer Bines, a. e des swatten Juhres su verhimgern befunden.

Termock m. p.

C85 *

494.

Erlass des Handelsministeriums vom 13. December 1850,

das dem Carl Wiethe am 24. November 1840 verliehene und seildem in das Eigenthum des Johann Wiethe, übergegangene Privilegium auf die Erfindung und Verbesserung eines slüssigbleibenden vegetabilischen Leimes "Flaschenleim" genannt, auf das zweite Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das, dem Carl Wiethe. Chemiker in Wien, am 24. Nobember 1849, auf die Ersindung und Verbesserung eines slüssig bleibenden animalische Getabilischen Leimes "Flaschenteim" genannt, verliehene und durch Verlassenschaftsbinantwortung des Wiener Landesgerichtes vom 27. September 1850 in das Eigenthum des Johann Wiethe, Musiklehrers in Wien, übertragene Privilegium auf die weitere Vauer Eines, d. i. des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

(CLXIII.)

YM

wi

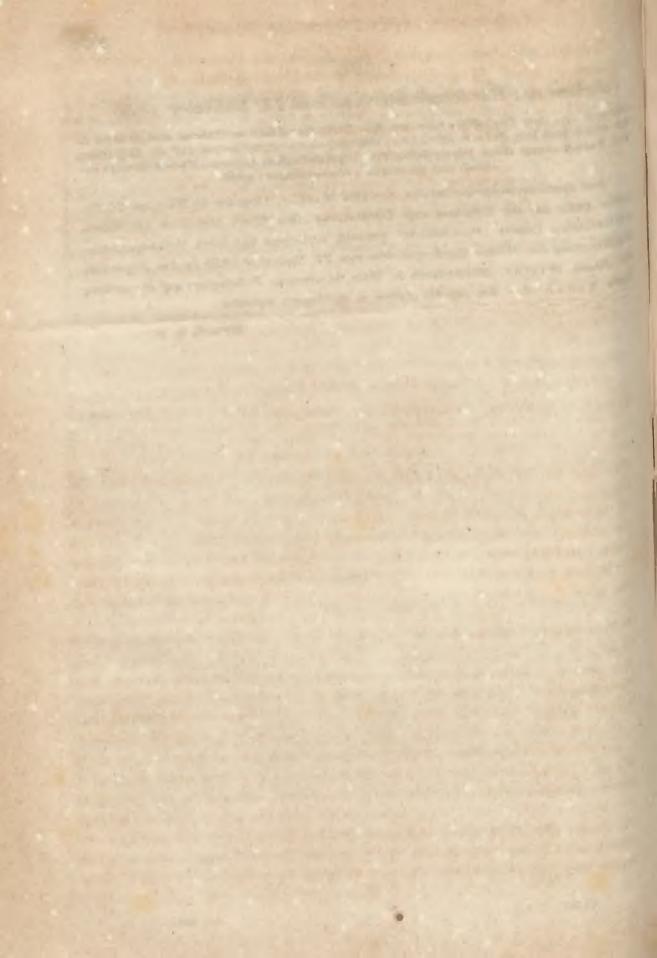
ku

ju

ni-

sad

yki

water to the state of the state the Winniperson St. and London a control of the London Street of the Control of t (CLXIV. Poln)